

Proletarec

glasilo socijalistične zveze v Julijski Benečiji in splošne strokovne zveze v Italiji.

Iziduje vsako soboto zjutraj.

Posamezna številka stane 20 stotink.

Naročnina stane za celo leto 11 L., pol leta 5.50 L., tri mesece 2.80 L., mesečno 1 L., za inozemstvo 16 L. - Naročnina se mora vnaprej plačati.

Pisma in reklamacije za uredništvo in upravnništvo naj se naslovljajo: „Proletarec“ Poštni predal številka 43 GORICA

Rokopisi se ne vračajo. Pisma brez znamke se ne sprejemajo. - Oglasi se računajo po dogovoru in se morajo vnaprej plačati. -

Socijalistična stranka proletarijatu v Italiji.

Politične volitve 15. maja 1921.

Delavci!

Monarhija je razpustila poslansko zbornico pod pretvezo, da se je izpremenilo javno mnenje, kot da bi bilo požiganje delavskih zbornic in strankinega časopisja, naskoki na strokovne in zadržne organizacije, moralna in materialna nasilstva povzročena z privojenjem in pomočjo oblastev proti našim sodrugom in od nas privojevanim inštitucijam, znak izpremenjega javnega mnenja.

V resnici pa so to znaki, ki se tičejo ene režimske krize, iz katerega razrušenja juridične in državne enotnosti izvirajo zopet najstarejša in prvotna moči. Takozvani boržuazijski „red“, nezmožen več vzdrževati potom svojih zakonov in na polju iste zakonoprave iztrhli kapitalizem, ki se vzdržuje edinole z zvijačnimi špekulacijami in posredovanjem, ki nadomestujejo normalno produkcijo in imovito zamenjavo, in s protekcionistično bančno finančno nadomeščena resnični narodni ekonomiji, je prisiljen braniti tatlino z nasiljem, je prisiljen prvi iziti iz zakonoprave, da zabrani Vam, delavci, uporabo tiste najmanjše pravice domovne nedotakljivosti, osebne prostosti, združevanja, tiska, ki Vam garantira konstitucionalni papir in politična revolucija iz leta 1848.

Sedaj napoveduje nove volilne shode, boržuazija namerava nov poskus: zgraditi z njenimi raznobiravnimi političnimi skupinami enotno notranjo bojno črto proti bojni črti proletarijata. Njen namen je očiten: vrniti se nazaj! znižati plače in zvišati delavni urnik; raztrgati kolektivne delovne pogodbe, potihnuti strokovne organizacije; naložiti delavstvu na rame vsa vojna bremena; poteptati vse najrežne obljube vojnim povrnjenjem in invalidom; igrati zadnjo karto nad uboštvom, brezposelnostjo, izseljevanjem, nad grozotami belega terorizma, za povrniti se 30 let nazaj v tiste čase, kadar je mogel kapitalizem konkurirati le vsled nizkih plač delavcev uradnikov in dninarjev.

Sprejememo boj! Za Vas in z Vami, proletarci, gre socijalistična stranka v boj s ponosom in z nado.

Naš program je zmiraj isti: uresničiti ves socijalizem. Njegova vrednost svedoči naše pretekle akcije, naša neupogljiva nepopustljivost, katera, ker taka, je prisilila boržuazijo popustiti dan za dnem do zadnje njene obrambe. To moč nam pripozna celo poročilo, ki opravičuje razpust zbornice, kjer

pravi, da nas ni mogla pripreči boržuazijskemu vozu za eno sodelovanje, ki bi ji pripomoglo olajšati nekoliko časa njeno življenje z svežimi proletarskimi močmi. Nam pripozna to moč celo naš najhujši nasprotnik, najsurejši od tedanjih naših nasprotnikov mora pripoznati, da se ne gre nazaj, da od vsega delavstva pribojene pravice ne morejo biti več izpodbite.

Proletarci! Sodrugi!

Pridobili smo delavskemu razredu že mogočno socijalno oblast, ki je protibrani oni boržuazijski in ki se bojuje na vseh poljih; ona ima svoje sindakate za oporo in stranko za boj do skrajnosti; ima svoje produktivne in konsumne zadruge; ima svoje občine in deželne zbornice in zborniško skupino.

Da se omogoči to oblast dela in spravi z vsemi sredstvi, po vsaki poti, do diktature proletarijata odnosno do družbe, ki naj sloni na delu brez možnosti izkoriščanja, mora sodelovati tudi zborniška socijalistična skupina.

Naša politična smer je jasno začrtana po naših kongresih. Socijalistična skupina nima samo parlamentarnega namena, ona si zagotavlja socialne ugotovitve in vsled tega njena taktika ne more biti nepopustljiva proti vsaki boržuazijski vladi. V tem delovanju kritike in brezmejnne razredne opozicije stoji njena bojna moč. V zbornici, uvaževajoč potrebe delavskega stanu bo sledila maksimalnemu socijalističnemu odnosno komunističnemu programu, tudi za uveljavitev njenega minimalnega programa kot parlamentarni organ.

Odpraviti stalno oboroženo silo; pospeševati delo, braniti starost in bolezen; zagotoviti fizično življenje; pospešiti z izobrazbo moralno življenje proletarijata; odškodovati vojne invalide; zgraditi po vojni poškodovano ozemlje; zabraniti z vso energijo korak za korakom vsako zalezovanje socijalnih parasitov; to bi bil en del notranje, upravne, šolske, finančne, socialne politike, ki najde svojo popolno upravičenost v našem strankinem programu ter nam ga pomaga uresničiti brez odmora, uro za uro, v zakonopravnem življenju z edino-le lastnimi močmi.

Enako, v zunanji politiki, je naš cilj delavska internacionala, do katere se pride z bojem proti nacionalizmu, ne kot domovina, ne kot oboroženi narod proti drugim narodom, proti koalicijskim privatnih interesov, kateri goljufajo deželo ter igrajo z življenjem in

blagostanjem proletarijata za tekmovanje z drugimi kapitalističnimi interesi; proti barantanim pogodbam in zatirancem narodov, kateri morajo pustiti mesto mednarodni zvezi narodov, združeni v zakonu plodonosnega dela v plemenitem tekmovanju dejanj in dobroumnosti.

Proletarci! kmetovalci!

Vaša stranka, stranka Vaših stremiljenj, Vaših nad, Vaših želj, Vas vpraša in vabi brez popustitve vsakdanjega obrambnega boja in ojačenja razredne organizacije — kot najgotovnejša današnja in jutrnja opora — da sledite z enakim navdušenjem tudi v tem volilnem boju, ki zavzema en tako jasen pomen. Boržuazija se združuje v „sveto zvezo“, da prepreči dohod v parlament pravih proletarskim zastopnikom. In, pozablajoč na preteklost, ponavlja z upornim glasom: „skozi to pot se ne pojde!“

Zakaj se je razpustil parlament.

Kar vse naenkrat se je pričelo na dolgo in široko po meščanskem časopisju praviti, da današnja državna zbornica ni zmožna več nobenega dela, da malokdaj je sklepčna in še veliko drugih podobnih predvezov. Politično izobraženi ljudje so takoj razumeli zakaj se gre. Ministrski predsednik Giolitti se je napram zastopnikom delavstva zavezal, da se napravi zakon, kateri bi dal delavstvu pravico do kontrole v industriji. V tem zakonu so vedeli industrialci takšno nevarnost, da so napeli vse svoje sile, da preprečijo vgotovitev podobnega zakona. Druge rešitve ni bilo, kakor poslali poslanca lepo domov. In ker je bilo še precej drugih političnih kombinacij, je bil Giolittiju razpustitev parlamenta zelo lahek korak. Socialisti in tudi poslanci drugih strank niso bili z razpustitvijo parlamenta zadovoljni. Seveda nekaterim se je šlo za »stolček« in petnajstisoč lir na leto.

Ampak nič ni pomagalo, državno-kapitalistični interesi so v tem momentu zahtevali drugo zbornico. Reklo se je tudi, da je potrebno vprašati državljane ako se strinjajo z sedanjo notranjo in zunanjo politiko katero vodita Giolitti in Sforza. In da je bil ta korak utemeljen, nam dokazuje tajni cirkolar, ki ga je izdalo centralno vodstvo Zveze industrialcev, naslovljeni na vse organizacije industrialcev v Italiji. St. 608.

Pridruženje industrialcev k volilni borbi.

TAJNO.

Cirkular tako prične svoj apel:

Z Vami in za Vas bo šla socijalistična stranka skozi.

Triumf Crispinove reakcije v letu 1894. Triumf Pellouxsove reakcije v letu 1898. Triumf Salandrove reakcije tekom vojne. Triumf sedanje Giolittijeve reakcije. Naše orožje je glasovnica, ki bo odbila njih zakon proti njihovem nasilstvu.

Ne smete se čuditi. Ako danes uporabljamo zakoniti glas v odgovor proti nezakonopravnim dejanjem nasprotnih strank, pomeni, da se bliža trenutek, v katerem zakon, bodemo mi, kot varuhi novega socijalnega reda, proti zadnjim potrudnim strahopetnežem mrtve in prešle dobe. S puščicami se ne ugasnejo zvezde na nebu; z bombami se ne umorijo ideje. In socijalizem je bolj živ kot nekdanj.

Živel socijalizem!

V RIMU, 10. aprila 1921.

Vodstvo italjanske socijalistične stranke:

Alessandri, Bacci, Baraton, Bonfigli, Clerici, Fiorito, Mantica, Montanari, Mortara, Parpagnoli, Passigli, Pifati, Serrati, Stofa, Zanerini.

Spoštovana tvrdka!

Industrialna boržuazija ne more in ne sme stati ob strani: ne, marveč mora dati temu boju ves svoj vpliv in vso svojo moč, kakor tudi svojo inteligenco in svoje ideje, svoj program. Ali temelj vsega tega boja in te priprave stoji na centralnem vodstvu organizacije industrialcev.

Temu boju pa ne zadostuje naše ideje ter naš program, marveč treba je tudi materialnih sredstev. Zato osrednje vodstvo Federacije industrialcev je sklenilo, povabiti vse svoje podružnice, da svoj član iztirjajo za vsakega vslužbenega delavca lir 20 (dvajset.) Je torej za en dan plače ki se zahteva od vsakega industrialca. Mi upamo da nobeden se ne bode tej naši zahtevi protivil; ne smemo pozabiti, da delavci so si znali ustvariti svoje organizacije, ter pokazali zmožnost požrtvovanja. Kakor tudi ne smemo pozabiti, da ako industrialci se ne bodo znali pripraviti za ta boj, n bodo mogli slišati ves svoj vpliv, ne tega voliva izrabljati, če bi rezultat volitev bil takšen in sicer v prid našim nasprotnikom.

To bo ena velika bitka, katero homo morali z vsemi našimi silami zdrževati in podpirati; bitka za red proti neredu; bitka za zdravo demokracijo, proti demagogiji, za ohranitev posameznika in posestva, za svobodo, proti onim, ki hočejo uničiti vsako industrialno delovanje, ter postaviti industrijo in trgovino pod bistro oko onih,

ki hočejo škodovati naši narodni ekonomiji.

Industrialci se morajo torej vestno zavedati momenta v katerem se nahajamo, slišati morajo vso svojo dolžnost.

Centralno vodstvo industrialcev sliši od svoje strani potrebo se obrniti na vse svoje organizacije, ter jih opozoriti in svariti; vse to v interes Italije in države.

Kar se tiče praktičnega organiziranja boja, centralno vodstvo si pridrži povprečno po materialnih sredstev, ki jih bo imelo na razpolago, dati nadaljna navodila.

Posameznim organizacijam se torej nalažga:

a) da poskrbijo, da se povsod ustanovi svoj lastni volilni odbor;

b) v vsakem okraju volilni odbor ima nalogo nadzorovati agitacijo in volilno gibanje industrialcev;

c) volilni odbori v posameznih okrajih imajo redno poročati centralnemu vodstvu o tekočem volilnem gibanju, se točno držati navodil centralnega vodstva;

d) čakajoč na nadaljna navodila, se opominja, da se bode podpiralo le tiste stranke in tiste osebe, na katere bo zvezino vodstvo lahko zapalo, da sprejmejo program začrtan od rečene Zveze, kateri bode v najkrajšem času naznanjen posameznim organizacijam.

Se pričakuje potrdilo sprejetja.

Glavni tajnik:
F. to. Olivetti.

Je morda potreben tu kakšen komentar? Mi pravimo da ne; ampak pripomniti pa je vendar potrebno, da industrialci niso še zadovoljni, za kar so v zadnjem času z delavstvom počeli. Najeli so v svojo službo vse tiste elemente, katerih družba bi jih ne smela med seboj trpeti: ljudje, ki so padli na najbolj nizki nivo družbenega življenja. Kapitalist ne gleda, kaj je moralno in kaj ne, njemu zadostuje ohraniti njega in njegovo posest; ohraniti z eno besedo kapitalistični sistem. Industrialci hočejo poslati v državni zbor veliko število energičnih in buržuaznih bistroumnih poslancev, da bodo tam zagovarjali njih interese, zato tudi hočejo nabrati dosti denarja, da jim bode lažje pri ti volilni bitki do svojega cilja priti. Oni jokajo, češ da je narodna industrija na robu propada: če pa smo glede industrije res tako daleč prišli, kriva je bila je vojna in ne delavstvo, ker si je priborilo osemurni delavnik, ter mezdo, s katero šele lahko vegetira ampak ne živi.

Ta cirkular je živ dokaz kako si hočejo kapitalisti pridobiti parlament. To mora torej spodbuditi delavno ljudstvo, da se bode za volitve ravno tako zanimalo, kakor nam kažejo gospodje industrialci.

Kruh je podražil.

Prebivalstvo v Gorici je najblagije duše in to brez izjeme, ker nihče ne protestira proti novemu bremenu, ki se mu je naložilo s tem, da se mu je na tako brezvestni način cena kruha povišala. Tudi tiste politične stranke, ki se rade bahajo da branijo delavske interese, se ne ganejo. Pustimo komuniste, kateri želijo še vedno večjo bedo in revščino — ker pravijo, da tako pridemo poprej do revolucije — ampak imamo socialiste, republikance in druge stranke katere bi si morale malo ogledati, koliko in zakaj je cena kruha v Gorici tako visoka, kakor ni v nobenem mestu Italije. Izgovor bodo vsi ti ljudje dobili rekoč, da nimajo kompetentnih oseb, ki bi jim v tem oziru dali temeljnih argumentov in informacij.

Ali jaz opozarjam, da imamo tu pekovsko organizacijo, katera mora biti vedno na razpolago, za potrebne informacije.

Lahko torej trdimo, da obstrukcija, ki so socialistični poslanci vodili v parlamentu, ni bila brezpomembna ali pa demagogičnega pomena — kakor so tedaj trdili meščanski listi. Danes vidimo in tudi slišimo posledice. Danes plačamo kruh v Gorici po 1 liru in 80 vin. kg. V Trstu stane po 1 liru in 60 vin., v Milanu po 1.45, v Rimu po 1.30. In zakaj v Gorici po 1.80? Zato, ker imamo pri tukajšnjem Konsorciju deželne aprovizacije pridne, bistre in ekonomične gospodarje! Gospod Kavčič, voditelj Konsorcija je res blaga duša (?) le da se ni nikdar vprašal, more ali ne, družinski oče ki zasluži morda 20 lir na dan, in v slučaju, da ima doma tri ali štiri otroke, ženo, staro mater ali starca očeta, in ker za vse te ljudi potrebuje vsaj tri kg kruha na dan. Je-li mogoče temu družinskemu očetu porabiti 5 lir in 40 vin. samo za kruh? Gospod Kavčič in drugi mu podobni gospodje, na goriški občini, niso niti od daleč pomislili! Tem gospodom gre le zato, da jih minister Soleri lepo pohvali, kako znajo oni v Gorici ekonomično gospodariti. Ampak to se ne pravi gospodariti, marveč temu se pravi oduševiti. Kako naj n. pr. uboga vdova (in teh ni malo) preživi dva ali tri otročiče, katera dobi od »dobrodrušne« drzave »celih« 92 lir na mesec penzije? In vidite vse to je potrebno na glas povedati, da bi res slišali oni gospodje, ki so, meni nič, tebi nič, ceno kruha na tako visoko stopinjo postavili.

Povedati je tudi treba, da med tem ko se konzument na tako kruti način ropa, se pekovske gospodarje na najblagje, vedoč ali ne vedoč podpira. Za te gospode je Gorica sedaj Amerika. Nekdaj so bili zadovoljni, ako so pri vsakem kilogramu kruha zaslužili 4 vinarje, a danes, danes prijatelji, zaslužijo 45. Nekdaj po tisti ceni, ki je stala moka, po eni in isti ceni se je tudi kruh prodajal. Danes je za moka za 15 vin. cenejša kot pa kruh, potem pa se ne sme pozabiti, da iz enega kg moke pride 1 kg in 30 dkg kruha. In kaj nas vse to uči, da se moramo iznebiti privatnega podjetništva, da si moramo ustvariti naše proletarsko podjetje, naše delavske konsumne in produktivne združenje, kjer dobiček ne bo polnil blagajne privatnega kapitalista, marveč bo služil za ustanovitev drugih in novih proletarskih institucij.

In kar je nezaslišano, da v Gorici, kadar se je nameravalo vrediti ceno kruha, gospodje pri aprovizaciji in na občini, niso slišali za potrebno preje zaslišati eksperte bodi od strani gospodarjev ali pa delavcev, lahko na tudi ene in druge. Smo hoteli napraviti to opazko, ker

povsod se je v tem slučaju v tem zmislu ravnavalo. V Gorici se ne pozna te oportunitete, v Gorici se kar diktira in reče: Vi pekovski gospodarji boste od jutri naprej prodajali kruh po tej in tej ceni, in Vi goriški prebivalci ako hočete kruh jesti, ga morate plačati po tej in tej ceni. Živila diktatura! Mi se le tolažimo, da po kapitalistični diktaturi, pride naša proletarska. Ali kedaj? Neki pregovor pravi, da le zrela hruška pade sama z drevesa!

Vinko.

Deželna konferenca socialistične zveze v Julijski Benečiji.

Preteklo nedeljo se je vršila v Trstu v Delavskem domu deželna konferenca socialistične zveze v Julijski Benečiji. Zastopanih je bilo 27 socialističnih sekcij. Predsedoval je sodrug Callini. Sodruga Malatesta je podal tajniško poročilo, iz katerega je razvidno, da rana, ki jo je zadobila zveza po razkolu stranke na Livornskem kongresu, se polagoma zaceljuje. Obnovljenih je 29 sekcij in 4 sekcije so se ustanovile na novo. To kaže, da proletarijat ni zapustil stranke, in da ista nadaljuje svojo zgodovinsko funkcijo. Pri točki volitve, omenja navodila od centralnega vodstva stranke, katero je sklenilo, da se stranka udeleži volitev v vseh volilnih okrajih z zaprtimi listki. Nato je predsednik prekinil zborovanje v svrhu, da se zastopniki posameznih volilnih okrajev sporazumejo glede kandidatov. Po zopetni otvoritvi zborovanja so se naznanila imena kandidatov za vsaki volilni okraj, ki so bila enoglasno odobrena ter predložena centralnemu vodstvu v potrditev. Imena kandidatov objavimo v prihodnji številki.

Konečno je sodrug Dr. De Rosa podal kratka navodila o postopanju glede volitev, nakar je sodrug Callini zaključil to pomembljivo konferenco.

DOPISI

SOVODNJE.

Predavanje sodr. inž. Drag. Gustinčič.

Sodruga inž. Dragotin Gustinčič, zastopnik Delavskih konsumnih zadrug v Trstu, bo imel tu pri nas prihodnjo nedeljo predavanje o predmetu: »naloge modernega kmetovalca«. Predavanje se vrši ob 10. uri zjutraj v prostorih konsumnega društva.

Ker je predmet predavanja zelo važnega pomena, vabimo vse kmetovalce, da se istega gotovo udeleže.

Otvoritev skladišča — delavskih konsumnih zadrug.

V najkrajšem času se otvoriti tudi pri nas skladišče delavskih konsumnih zadrug. Skladišče se nahaja v lastnem poslopju ter bo moderno opremljeno, kar bo delalo čast naši občini. Skladišče bo imelo tudi zalogo kmečkih potrebščin, ter bo v veliko korist naših kmetovalcev. Zanimanje za otvoritev med našim prebivalstvom je veliko, ker s tem bo enkrat konec privatni špekulaciji.

BOVEC.

Veličastna proletarska manifestacija.

Kakor smo že objavili v prvi številki »Proletarca«, se je vršil pretečeno nedeljo v Bovicu velik shod stavbinskih delavcev. Shod je bil prava manifestacija vsega stavbinskega proletarijata gornje soške doline. Obširni trg v Bovicu je bil polnjen poslušalcev, došlih iz novej in daljnih krajev. Poročal je sodrug Kosič iz Gorice, kateri je v jednatih besedah ožigosal namene privatnih podjetnikov, ki so napovedali boj proti stavbinski zadrugi za Ju-

lijsko Benečijo, katera se pripravljala, raztegniti svoje delovanje tudi v ta naš zapuščen kraj. Zborovanje, ki je imelo obenem tudi pravi proletarski značaj in njegove nezlomljive moči, je prestrašilo vse delavske nasprotnike, ki so se, popolnoma obupani, zaprli lepo v svoje hiše.

S to manifestacijo je bovško delavstvo enkrat za vselej pokazalo vsem delavskim nasprotnikom, da koraka naprej po začrtani poti do končne zmage svojih ciljev.

ZAGA.

Štrajk končan.

Štrajk tukajšnjih gozdarskih uslužbencev se je končal s solfolno zmago štrajkujočih delavcev, ker se je tvrdka R. Palese zavezala vpoštevati delavske zahteve. Po določilih pogodbe mora tvrdka plačati delavcem, ki so nad en mesec v delu, in kateri so od 1. do 10. aprila stankali, po dve dnini in to najpozneje do 20. t. m. Obenem pa mora izplačati ta tvrdka šoferjem do 20. t. m. njim spadajoči zaostali zaslužek v znesku Lir 3219.

Tvrdka Lacchini G. iz Sacile se je zavezala plačati za čas stavke po 4 dnine in urna plača za delavce se je določila od 11. t. m. dalje po Lir 2.10. Tudi ta tvrdka se je zavezala izplačati zaostali zaslužek po tvrdki Mari Van do 20. t. m., ki znaša Lir 6900. Obenem bode se morala tvrdka posluževati za sprejemanje delavcev domače posredovalnice dela ter vpeljati tedensko izplačevanje zaslužka.

Kakor se vidi, je moč proletarske solidarnosti tudi to pot vgnnila glavno ne dovolj nasiljenim in trmoglavim delavskim izkoriščevalcem.

ISTRA.

LABIN.

Vojaštvo na pomoč delavskim izkoriščevalcem.

Dne 7. t. m. so vojaške čete iznenada napadle raške premogovnike in jih zavzele. Premogovniki so bili v rokah delavcev, kateri so jih bili povodom znanega spora z ravnateljstvom podjetja zasedli že pred tedni. Čim se je vojaštvo pojavilo, so rudarji večinoma zbežali. Le pri Strmcu je prišlo do spopada, pri katerem so čete streljale ter ubile dva rudarja in jih nekoliko ranile. Operacij proti premogovnikom se je udeležila tudi vojna mornarica, ki je iz rškega zaliva pomagala pehoti pri naskoku.

Tukajšnji generalni civilni komisarijat je izdal o tem dogodku sledeče uradno poročilo z dne 8. t. m.: Kakor znano so labinski rudarji 4. preteklega meseca po noči zadržali 14 svojih tovarišev, ki se niso udeleževali stavke rudarjev v labinskem okraju. Vsled odločnega poziva s strani oblastev so teh 14 rudarjev izpustili. Da bi se slična nasilja za bodoče preprečila in da bi se zakonu zagotovilo popolno spoštovanje, je bilo treba zasesti najvažnejše točke ozemlja, na katerem so premogovniki. Danes se je zasedba tudi izvršila. V krajiš Vines in Krapan se je zasedba zvršila brez resnih spopadov. V Strmcu na so rudarji streljali proti vojaštvu in metali bombe. Pri tem sta bila dva vojaka ranjena in čete so bile prisiljene odgovarjati na streljanje. Pet delavcev je bilo ranjenih, od katerih dva sta umrla. Dosedaj je bilo aretiranih 40 oseb. Rudniki niso bili poškodovani.

IZ KRASA.

Članek, ki ste ga priobčili v prvi številki »Proletarca«, je bil splošno komentiran in odobran. Posebno energični nastop v prid tukajšnjih brezposelnih delavcev je zelo ugajal. Glede brezposelnosti se že sliši kakšen daljni glas, da se bo kmalu spet pričelo graditi za Ju-

Upam, da za prihodnjo številko Vam bom že kaj gotovega poročal.

Op. uredništva: Kar se tiče dela na Krasu, je naš dopisnik zelo optimist. Sicer pa moramo omeniti, da zastopnikom naših strokovnih in zadrughnih organizacij je bila dana obvezna obljuba, da se bo prišlo na pomoč brezposelnim z zopetnim pričetjem dela. Morda, da bližnje volitve bodo vplivale na eno ali tolikih obljub.

PRED VOLITVAMI.

(Dalje.)

Reklamacije.

Proti vpisu, izbrisu ali odklonitvi vpisa ali opustitvi izbisa v volilni imenik more reklamirati vsak volilec v roku 14. dni.

Reklamacije vložene pri županstvu se predložijo tekom 3. dni pristojni politični oblasti, katera odloča po zaslišanju pristojnega okrajnega sodnika.

Pritožba se napravi ustmeno ali pisмено. Ako izpodbija reklamacija vpis v volilnem imeniku, se mora o tem obvestiti osebo, katere se tiče ta reklamacija s pozivom, da more tekom 3. dni ustmeno ali pisмено predložiti protireklamacijo županu ali pristojni politični oblasti.

Proti odločbi okrajne politične oblasti je dopusten od obeh strank rekurz v treh dneh na komisijo, sestavljeno iz 4 sodnikov, določenih za vsako okrožje od predsednika prizivnega sodišča in pod predstvom generalnega civilnega komisarja. Ta komisija odloča neprizivno in sporoča odločitev politični oblasti, ki odreja spopolnitev volilnih imenikov.

Reklamacije in rekurzi vloženi po pretečenem roku se smatrajo kot nesprejete. Za vsak posamezni slučaj se predloži posebno reklamacijo. Ako se pritoži kdo radi tega, ker se je izpustil iz imenika volilcev, priklopiti se mora potrebne listine, s katerimi se dokaže njegova volilna pravica. Reklamacije in rekurzi, pri katerih se ne upoštevajo »ore« določbe, se smatrajo kot nevlložene. Od časa objave imenikov do 24 ur pred volitvijo je dolžna politična oblast popraviti volilne imenike ter izbrisati vse one, ki so izgubili predpogoje za aktivno volilno pravico ali se je dogodil slučaj, s katerim je kdo zgubil ali bil izključen od volilne pravice v smislu že v zadnji številki navedenih predpisov. Vse spopolnitve imenikov se morajo sporočiti dotičnemu županu v svrhu, da se spopolnitve izvrši tudi pri izvodu, ki se hrani pri občinskem uradu. Vsi akti in dokumenti, ki se tičejo revizije volilnih listin, so vedno vsakomur na vpogled. (Čl. 9.)

Kaj potrebuje volilec pri volitvah?

Volilec potrebuje izkaznico, to je potrdilo, da je vpisan v volilski imenik. Brez tega potrdila ga ne pustijo na volišče.

Občine imajo napraviti te izkaznice v desetih dneh po razpisu in jih v dneh, ki sledijo, neposredno za tem, dostaviti volilecem.

Paziti bo treba na to, da prejme vsak naš volilec svojo izkaznico, in posebno tudi na to, da ne pridejo iz izkaznice v napadne roke. Pozor torej!!!

Kdor ne prejme izkaznice, naj poprašuje. Od četrtka naprej pred nedeljo, ki bo določena za volitve: ti mora občina izdati izkaznico, (če je še nisi sprejel), na tvojo osebno zahtevo in proti temu, da se to zabeleži v posebnem izkazu.

Poleg volilne izkaznice je dobro, da ima volilec še drugo listino, s katero dokaže, da je zares isti. Če namreč o tem dvomiti! —, ga zavrnejo in ne pripustijo k glasovanju. Tudi če ga naš zastopnik pri volilni ko-

misiji na svojo odgovornost prizna za pravega, bo zadostoval en glas proti, da pride pravica odločitve na predsednika, ki potem lahko odloči proti, češ, da volilčeva identiteta ni izkazana.

Ali za dokaz identitete ne zadostuje pri glasovanju vsaka osebna listina, marveč samo izkazna knjižica ali izkazni listek, ki sta izdana od javne državne uprave in opremljena s fotografijo: torej, na primer, potni list.

Če volilec nima takega dokumenta in če je količkal nevarnosti, da bi mu delali težave glede priznanja identitete, naj si volilec takoj preskrbi »posebno izkaznico« s fotografijo, ki mu jo mora izdati županstvo občine, h kateri spada dotična volilna sekcija.

Kdor nima potnega lista ali podobne izkaznice, izdane od državne uprave, (ne torej, od kake privatne železnice ali pomorske družbe), in opremljene s fotografijo naj takoj zaprosi za omenjeno »posebno izkaznico«.

POZIV DO SODRUGOV!

Pri vsaki volilni sekciji stranke imajo pravico imenovati enega svojega zaupnika in enega namestnika. Volilne komisije so tako sestavljene, da so malokje bili imenovani v iste tudi naši sodrugi. Da se prepreči kaka morebitna volilna golufija na škodo naše stranke, je potrebno, da pri vsaki volilni sekciji mora biti zraven tudi naša kontrola. Zaupnike in njih namestnike imenuje strankin pooblaščenec, ker drugače zaupnik ne more pristopovati volilnemu aktu.

Zategadelj naprošamo vse naše sodruge, da nam sporoče imena volilnih zaupnikov, da zamoremo predlagati iste volilnim komisijam. Imena je vpsolati našemu uredništvu.

RAZNE VESTI.

Koliko volilnih okrajev je v Italiji? — Po novi razdelitvi bo imela Italija 40 volilnih okrajev, kateri bodo izvolili 535 državnih poslancev. Nove anektirane dežele bodo imele 6 volilnih okrajev in sicer:

*Trident*sko, 2 volilna okraja: *Trident* voli 7 poslancev in *Bolcan* voli 4 poslance. Ta poslednji je izključno nemški okraj.

Julijska Benečija, 4 volilne okraje: *Trst* voli 4 poslance, *Gorica* voli 5 poslancev, *Poreč* (*Istra*) voli 6 poslancev in *Zader* voli 1 poslanca.

Goriški volilni okraj obsega politične okraje: goriški sežanski, gradiščanski, in trški ter trbiški sodni okraj. Šteje približno 320 tisoč prebivalcev.

Glavni volilni sedež je mesto Gorica.

Sovjetska vlada dovolila amnestijo Vrangellovim vojakom.

Neka brezlična brzojavka od sovjetske vlade naznanja, da se kmetje, kozaki in uradniki Vrangellove armade lahko povrnejo v Rusijo. Zagotovljena jim je popolna amnestija.

Člani centralnega vodstva ruske komunistične stranke. Na zadnjem kongresu ruske komunistične stranke so bili izvoljeni v centralno vodstvo sledeči sodrugi: Bucharin, Zinoview, Rakowski, Stalin, Tomski, Trotzky, Kallinin in Schlgapnikov.

Rekurz italijanske socialistične stranke. — Na dnevnem redu kongresa III. internacionale, ki se bo vršil prve dni meseca junija t. l. v Moskvi, se nahaja tudi rekurz italijanske socialistične stranke, proti ukrepu centralnega vodstva III. internacionale, naprani soc. stranki.

»Proletarec« mora postati nosna zastava slovenskega proletarijata!

VESTNIK STAVBINSKIH DELAVCEV

Minulo je že par mesecev, odkar slovenski stavbinski delavci nimajo nikakoršnega poročila o svojem gibanju in o položaju sploh. Ker je začel izhajati »Proletarec« kot glasilo socialistične stranke in »Splošne delavske zveze«, katera je vezana s socialistično stranko, bo »Proletarec« kot tak obenem tudi glasilo Zveze stavbinskih delavcev. Preobčevali bomo vsak mesec enkrat vse vesti, ki se tičejo gibanja stavbinskih delavcev in vsak redni član naše organizacije bo dobival vsak mesec eno številko brezplačno.

V teh treh mesecih odkar stavbinski delavci niso čitali slovenskega lista, se je dogodilo marsikaj novega in za delavstvo neprijetnega. Reakcija divja na celi črti. Na eni strani imamo fašizem, ki divja kot afrikanska zver. Požiga delavske zbornice, uničuje delavske liste, pretepa in ubija nedolžne delavce in delavske zaupnike. Gorje tistemu, ki se protivi ali ki se pritoži in zahteva obrambo potom zakona.

Karabinerji, sodišča in vsi državni aparati so na strani fašistov in proti delavstvu. Ako se pri delavcu dobi orožje, se ga pretepe in zapre. Fašisti pa lahko svobodno hodijo z orožjem in bombami in nihče se za to ne zmeni. Oni so nedotakljivi.

Na drugi strani imamo naše ljube podjetnike, kateri denarno podpirajo fašiste in obenem izrabljajo to namenoma stvorjeno situacijo, — da svoje delavce izkoriščajo ter kršijo delavne pogodbe in druge dogovore. Situacija je nastala takšna, da je delavstvu danes težko misliti na nove pridobitve — temveč mora in bo moralo napeti vse svoje moči, da se ubrani napadu in da ohrani to, kar si je z velikim naporom potom svoje organizacije pridobilo.

Da to dokažemo, nočemo tu omenjati vse boje, ki jih morajo delavci raznih strok v Italiji bojevati, temveč se hočemo omejiti le na boljše stavbinskih delavcev v naši deželi, ki bodo zadostovali za dokazati namene naših podjetnikov Slovencev in Italijanov. V naših pogodbah bodisi ene ali druge kategorije je določeno, da se imajo tarife pregledati vsake tri mesece. Za zidarje in težake se je tarife zadnjič pregledalo meseca avgusta p. l. Na novo bi jih imeli pregledati prvega novembra. Ker so pa v tistem četrletju cene živilam narasle samo za par odstotkov, smo revizijo za takrat opustili z namenom, da se bo prvega februarja t. l. skupaj napravila.

Prišel je februar. Zveza delodajalcev predlaga, da naj se revizijo odloži do aprila češ, da je velika brezposelnost in da je zima. Mi smo po dolgem vstrajanju pristali na ta njihov predlog, z namenom, da bodo delodajalci ostali mož beseda. Prišel je prvi april — in delodajalci nam spet odgovore, da nam ne povišajo niti vinarja plače. Čeravno se cene na živila od zadnje naše revizije poskočile za 13%. To njihovo odklonitev motivirajo s znanimi argumentacijami, češ: da je delavna kriza, velika brezposelnost, da plače v drugih krajih so večje, kakor na goriškem j. t. d. Pri koncu svojega pisma nam še milostno sporočajo, da za to četrto leto ne mislijo nam obstoječe plače znižati... Kakor se vidi, so naši delodajalci postali zelo ošabni in prepotentni ter izvrstno izrabljajo krizo, v kateri se delavstvo nahaja.

Z kamnarskimi delavi se nič boljše ne postopa.

Tudi za kamnarje veljajo ista določila glede revizije plač, kakor za stavbinske delavce.

Tudi za nje smo zahtevali revizijo, in tudi tukaj brez uspeha. Odklonili so nam vsako povišanje z opombo, da se kamnarska industrija nahaja v veliki krizi in da je veliko delavcev in gospodarjev brez posla.

Ravno v istem pismu pa svetujejo, kako si naj delavci izboljšajo svoj položaj in odpravijo brezposelnost. Ali veste, na kakšen način? Poslušajte!!

Če delavci hočejo več zaslužiti in omejiti brezposelnost, naj delajo eno uro več na dan in naj delajo na akord! Ali ste že kedaj slišali take modrosti?

Mi smo vedno mislili, da se brezposelnost omeji, če se skrajša delavni čas. Računali smo, da tam, kjer dela 10 delavcev, po 10 ur na dan, bi lahko delalo 12 delavcev po 8 ur na dan. Ne vemo ali smo res mi postali taki tepci, da ne znamo več računati, ali pa da so gosposdije delodajalci postali tako kunštni, da jih mi ne moremo razumeti.

V Nabrežini se je zgodilo še nekaj drugega, kar dokazuje vso perfidnost kapitalističnega razreda. Eden izmed delodajalcev, kateri ima zaposlenih čez polovico vseh v Nabrežini zaposlenih delavcev, je bil pripravljen da delavcem poviša plače. Ali kaj se je zgodilo? Ko so njegovi tovariši to izvedeli, so zagrozili, da, ako on to stori, ga bodo takoj bojkotirali in mu ne bodo dali surovega kamna, ki ga potrebuje. Zveza industrijalcev mu je razven tega strogo prepovedala, da ne sme niti vinarja povišati, ako noče biti bojkotiran na celi črti. Ti gosposdije imajo še pogum govoriti o delavskem terorizmu.

Ob tej priliki naj omenimo še to, da je tisti podjetnik, ki je bil pripravljen slovenskim delavcem povišati plače — slučajno italijanske narodnosti — in tisti, kateri so ga radi tega hoteli bojkotirati, so povečini pristni slovenski narodnjaki... Brez komentarja.

Tudi za opekarne delavce smo predložili novo delavno pogodbo, v kateri smo zahtevali zraven zvišanja plač, tudi osemurni delavnik, posredovalnico za delo, socialno skrbstvo in razne druge točke.

Podjetniki so nam odklonili osemurni delavnik, posredovalnico za delo in skoro vse druge moralne točke. Glede akordnih tarif je bil sporazum že skoraj dosežen. Ni bilo pa mogoče sprejeti tarife za karioliste, katere so bile napran lanskem letu še nižje. Za težake smo zahtevali par vin, več kakor imajo težaki na stavbah, kjer je delo lažje; zahtevali smo ob enem določitev plač za kovanje ilovice v zimskem času. Vse to so nam odklonili. Važne so motivacije podjetnikov glede odklonitve posredovalnice dela. Italijanski podjetniki trde, da mi hočemo s tem posredovalnico onemogočiti italijanskih delavcem, da bi prišli do dela; slovenski podjetniki in med njimi tudi zastopnik škofove opekarne pa trde, da s posredovalnico za delo hočemo izriniti domače delavce in vsiliti italijanske. Napram takim argumentacijam se moramo res nasmejati. Slovenski in italijanski zavedni delavci vedò prav dobro, čemu služi posredovalnica za delo.

Naj omenimo še eno pikantno izjavo nekega slovenskega podjetnika ob priliki pogajanj: **Ako ne boste sprejeli teh naših predlogov — bomo takoj**

se pogodili s komatenti-fašisti in bodo oni prišli na delo.« Hočete še kaj več?

Fakt je ta, da se vsled trme delodajalcev, do danes še ni sklenila delavna pogodba, čeravno je delavna doba že tukaj.

Iz teh podatkov lahko spoznajo stavbinski delavci v kakšnem položaju da se nahajamo in se morajo ob enem vprašati, kaj naj se napravi. Odgovor ni enostaven, ker je situacija kritična! Trdimo pa lahko eno, da je delavstvo prestalo že veliko težkih kriz in bo prestalo tudi to, ki je najtežja.

Redni kongres našega sindakata.

Dne 30—31. januarja t. l. se je vršil v Gorici redni kongres Sindakata zveze stavbinskih delavcev za Julijsko Benečijo. Vdeležba na kongresu je bila velika — skoro vse naše sekcije od Opatije do Bovca so poslale svoje zastopnike. Za Zvezo je bil navzoč generalni tajnik posl. I. **Quaglino**. Svoje zastopnike so poslale tudi delavske zbornice iz Trsta, Tržiča in Gorice.

Kongres je otvoril s. **Budni**; v predsedništvu sta bila izvoljena ss. **Marica** in **Bresatz**; za zapisničarja pa ss. **Vlasič** in **Košič**.

Po pozdravnih govorih so zastopnikov delavskih zbornic se je prišlo na prvo točko poročila, katero je podal s. **Budni**.

Iz poročila posnemamo sledeče: Sindakat ima koncem leta 1920 46 sekcij s približno 20.000 člani. Sindakat je izvršil v preteklem letu ogromno delo, in premagati je moral razne težave.

Iz blagajniškega poročila posnemamo, da je sindakat imel sledeče dohodke:

Pribitek blagajne 31.XII.1919	L. 52.001,07
Fond za socialno skrbstvo	11.805,60
180.416 prispevkov a 90 cent.	162.374,40
102.844 prispevkov a 60 cent.	61.706,40
30.077 prispevkov a 6 40 cent.	12.030,80
15.873 pristopnin a 1,00 cent.	15.873,—
100 mednarodnih knjižic	—200,—
Prejeto od osr. zveze	—480,60
Za stavkine prispevke	1.157,50
Za obresti	—253,65
Za brošure in pogodbe	—828,80
Razni dohodki	—506,30
Skupaj	L. 319.217,52

IZDATKI:

Poslano osrednji zvezi	L. 67.042,35
Za agitacijo na deželi in plače osobju	43.492,40
Stavkine podpore	85.502,40
Razne podpore	—332,50
Plače osobju v Trstu	23.766,70
Pisalne potrebščine	5.700,05
Za tisk brošur, pogodb in letakov	15.318,65
Razni stroški	—617,01
Skupaj	L. 241.772,06
Prebitek 31.XII.1920	77.445,46
Skupaj	L. 319.217,52

S. **Petejan** je podal poročilo o medznih gibanjih, ki smo jih imeli v preteklem letu v naši deželi in sicer: Sklenili smo 32 novih delavnih pogodb, in 28 tarifnih revizij. Skupaj 60 plačilnih gibanj.

Imeli smo 9 stavk, pri katerih je bilo vdeleženih okrog 10.000 delavcev, ki so stavkali skupaj 164 dni. Stavke so trajale od 2 dni (Gorica) do 34 dni (Pulj).

Pri vseh plačilnih gibanjih je bilo okrog 25.000 delavcev. Pri teh gibanjih smo dosegli od 40—120% povišanja na plači in več moralnih ugodnosti.

Fašistovski terorizem ne bo več, bo izginil in z njim izginje tudi terorizem podjetnikov. V tem času naj pa delavstvo sklene svoje vrste, zbere svoje moči, da bo po končanem viharju nastopilo kompaktno na dan in napravilo revanž za vse to, kar mora sedaj pretrpeti. Stavbinski delavci, kvišku srca! Branimo z vsemi silami to, kaj smo si pridobili — in pripravljajmo se za nove bodoče pridobitve.

Ne obup — temveč pogum mora prešiniti nas vse. To bo di naša parola.

Iz sledeče tabele se razvidi povišek, ki so ga stavbinski delavci dosegli potom svoje organizacije v teku enega leta:

Kraj	Stroka	Minimalna urna plača	
		31.XII.19	31.XII.20
Trst	zidarji I	L. 1,60	3,50
	zidarji II	1,30	2,90
	tesarji I	2,08	4,10
	tesarji II	1,58	3,30
	težaki	1,10	2,40
	vajenci	0,85	1,50
	ženske	1,—	2,10
	kopači	1,30	2,75
	klesarji	2,00-2,50	3,55-4,50
	slikarji	2,25-2,60	3,50-4,—
Goriško	kovinarji	1,45-2,30	2,40-3,90
	zidarji I	1,50-1,80	3,—
	zidarji II	1,10-1,30	2,30
	težaki	1,10-1,50	2,10-2,30
	kovinarji	1,20-1,50	2,10-3,40
	lesni delav.	1,20-2,—	2,20-3,40
	slikarji	1,00-1,80	2,10-3,40
	klesarji	1,50-1,75	2,50-3,10
	kamnol.	1,65-2,00	2,30-3,30
	Pulj	zidarji	1,00-1,50
težaki		1,10	1,70
Opatije	zidarji	1,20	2,40
	težaki	1,—	1,60
	kovinarji	1,20-1,40	2,40-2,60
	slikarji	1,40-1,60	2,70-2,90

Za opekarje se je pridobilo okrog od 40-60% povišanja na akordu. Ravno toliko se je pridobilo za razne druge male stroke v Istri.

Za opekarje se je pridobilo okrog 40-60% povišanja na akordu. Ravno toliko se je pridobilo za razne druge male stroke v Istri.

Poročevalec obvesti, da na na podlagi zvezinih pravil morajo lesni delavci izstopeniti iz naše zveze v zvezo lesnih delavcev — in to za toliko časa, dokler se organizacije ne ustanove na podlagi industrije in ne stroke, kakor je to do sedaj.

K poročilu se je vršila obširna debata nakar se je enoglasno sprejel predlog s. **Pozetto**, s katerim se odobri poročilo in se izreče zahvalo sindakatu za izvršeno delo.

Pri tretji točki dnevnega reda čita s. **Budni** nov opravljen sindakata, ter se vrši debata in glasovanje pri vsaki posamezni točki. Opravljenik (katerega bodo organizacije dobile posebej tiskanega) je bil z malimi spremembami soglasno sprejet razen točke 28 katera je bila sprejeta z večino glasov in ki se glasi: Sindakatu gre se za vsak prispevek I. L. 1,—, II. L. 0,65, III. L. 0,40.

S. **Doljak** predlaga ustanovitev posebnega sindakata za Gorico. Predlog je bil skoro soglasno odklonjen.

Pri IV. točki je poročal s. **Petejan** o direktnem prevzemanju dela in o fabričnih svetih. Orisal je v daljšem govoru sklepe zveznega kongresa glede ustanovitve zvezine produktivne stavbinske zadruga za celo Italijo, potom katere se bodo stavbinski delavci najprej rešili iz krempljev privatne

špekulacije. Pojasnil je razne točke tozadevnih pravil. Pobiljal je strokovni egoizem in zagovarjal razredni solidarizem. Nadalje je orisal namen in pomen fabričnih svetov, kateri pa za stavbinsko obrt nimajo velike vrednosti, kakor imajo to za velike tovarne. Priporočal je, naj se vzlic temu poskusijo ustanoviti tam, kjer so razmere dane in masa zavedna.

Za sodrugom **Petejan** je govoril s. **Quaglino**, kateri je v krasnem govoru orisal gospodarski in politični položaj v Italiji. Navdušeno je zagovarjal ustanovitev zvezine stavbne zadruga.

Pojasnjeval je nje moralno in materialno važnost za stavbinsko delavstvo. Ojstro je kritiziral in obsojal vladno, zločinsko politiko, katera nas je pripeljala v ta neznosni položaj.

Govorniku so navzoči burno odobraval. Po kratki debati je bil enoglasno sprejet sledeči predlog:

Kongres, slišujoč poročilo s. s. **Petejana** in **Quaglino** odobri njihova izvajanja glede zvezne zadruga. Vstraja pri tem, da se izvrši potrebna agitacija za vresničitev sklepov zveznega kongresa glede direktnega prevzemanja dela.

Pri točki 5—6. se ponove sklepi, sprejeti na zadnjem kongresu. Pri 7. točki poroča s. **Košanc**, kateri oriše pomen osem urnega delavnika za stavbno obrt in škodo akordnega dela. K temu poročilu se je vršila burna debata za in proti akordnemu delu, na kar je bil sprejet sledeči predlog:

Kongres razpravljajoč o sistemu akordnega dela — sklene da se ta mora popolnoma odpraviti. Zaveže vse sekcije, da store potrebno agitacijo, da se ta sklep vresniči.

Pri 8. točki se je izvolilo odbor sindakata, kateri je sestavljen iz sledečih sodrugov: **Medeot Basili**, **Košanc Peter**, **Kreit Josip**, **Glavina Ivan**, **Furlan Franc**, **Alberti Ermenegildo**, (vsi iz Trsta), **Visintin Givachino** iz Tržiča, **Visintin Anton** iz Gradišča, **Doljak Klement** iz Gorice, **Marica Josip** iz Nabrežine, **Vlasič Josip** iz Pulja.

Pri eventualnostih so **Petejan** poročal o odgovoru zveze industrijalcev v Gorici, katera predlaga, da naj se revizija plačilne tarife odloži do prvega aprila. — Po dolgi debati se predlog odkloni in se vstraja da se revizija izvrši sedaj, stavi naj se šestdnevni ultimatum. **Budni** čita razne predloge ki so prišli od sekcije, ter predlaga, da se iste izročijo novemu odboru v študij in v izvršitev.

Krail poroča o okupaciji ene stavbe v Trstu od strani tržaške sekcije, ter priporoča, da se to inicijativo finančno podpira.

Slednjič je bila soglasno sprejeta resolucija v kateri se konstatira naraščanje brezposelnosti, brez da bi se od strani vlade kaj napravilo. Konstatira kako, da se od strani vlade zanemari našo stavbinsko zadrugo, ter se favorizira razne posebne zadruga v škodo stavbinskega delavstva. Pooblašča vodstvo sindakata, da organizira potrebno agitacijo da se temu odpomore.

Ko se nihče ne oglasi za besedo, zaključijo predsednik zborovanje ob 7. uri zvečer.

(Sledi na IV. strani).



Stavbinski organizirani delavci dobé to številko brezplačno!!



Narodni svet.

Zveze stavbniških delavcev.

V dneh 15., 16. in 17. februarja se je vršil v Reggio Emilia II. Narodni svet naše zveze, na katerem so bili navzoči zastopniki vseh sindikatov. V predsedstvo so bili izvoljeni ss. Rinaldi, Ghezzi in Zanardi; za tajnika pa s. Budin.

Pri prvi točki je poročal s. Ghezzi o položaju stavbniškega delavstva v Italiji s posebnim ozirom na reakcionarne načrte zveze delodajalcev, katera se pripravljala nam odvzeti vse to, kar smo si z velikimi žrtvami pridobili; posebno so si vcepili v glavo, da ne bodo več revidirali tarif, kakor je določeno v vseh naših pogodbah. H predmetu so govorili ss. Battaini, Quaglino, Gardina in Petejan, kateri je orisal situacijo stavbniškega delavstva v naši deželi.

S. Quaglino poda poročilo Zveze za leto 1920. Iz poročila posnemamo sledeče:

Zveza je imela koncem leta 1919. 953 sekcij, s 125.255 člani. Koncem leta 1920. pa 1705 sekcij s 196.413 člani. Napredek za 71.158 članov. Od teh skupnih članov je 153.230 zidarjev in podajačev; 4346 kamenarjev, 17.380 opekarjev in 20.457 raznih drugih stavbniških strok. Okrajnih in deželnih sindikatov ima Zveza 48.

Gibanj je naša Zveza imela v preteklem letu 979, pri katerih je bilo vdeležnih 201.255 delavcev. Pri teh gibanjih je bilo 200 stavk s 48.000 stavkujočimi, kateri so stavkali 2631 dni. Vse stavke razen ene so končale z uspehom. Stavke so stale Zvezo in sindakate 251.579 lir.

Temeljne plače za zidarje gredo od 2.10 do 2,80 na uro in draginjske doklade od 22 do 80 vin. na uro; za klesarje od 2,20 do 2,95 na uro in draginjske doklade kakor za zidarje.

V vseh večjih krajih je vpeljana socijalna oskrba in s tem oblikovani prispevek za organizacijo.

Iz poročila je razvidno, da se je zvezino vodstvo bavilo z vsemi vprašanji, ki se tičejo stavbniškega delavstva, kakor na primer: glede izseljevanja, brezposelnosti, socijalnega zavarovanja, mednarodnih stiskov itd. itd.

Posebno pozornost je zvezino vodstvo postavilo za organiziranje zvezine stavbne zadruga, katera je že pričela funkcionirati. Dosedaj se je ustanovilo 7 med katerimi je tudi tržaško, med katerim je tudi tržaško, katero šteje v svojem delokrogu 20.000 članov.

Iz blagajniškega poročila posnemamo, da je v preteklem letu imela Zveza L. 1.603.211·20 dohodkov: prebitek iz leta 1919 je znašal L. 127.290·99. Skupaj L. 1.730.502·19.

Izdatkov pa L. 922.169·95. Od izdatkov odpade za stavkino podporo 203.327. za strokovni list in druge tiskovine L. 221.693—. Ostali stroški se razdele za plače, agitacijske stroške, upravo, prispevke konfederaciji in mednarodnemu stavbniškemu tajništvu itd.

Prihodek v blagajni 31. dec. 1920. L. 808.322. Zraven tega ima zvezina blagajna za dobiti od sindikatov za zaostale prispevke okrog 500.000 lir, tako, da ima Zveza skupnega premoženja okrog 1.500.000 lir. Zvezino poročilo je bilo po kratki debati enoglasno sprejeto.

Pri tretji točki je poročal s. Baldesi o Kongresu Splošne delavne Zveze v Italiji, ki se je vršil koncem februarja v Livornu.

O njegovem poročilu se je vnela živahna debata, v katero so posegli razni zastopniki socijalistične, komunistične in anarhistične struje, katerim je končno odgovoril poročevalec. Slednjič je bila z 152.900 proti 23.520 glasovi sprejeta resolucija, v kateri se odobri poročilo konfederacije in njene taktike, se izjavi, da se obnovi še tesnejša zveza med konfede-

racijo in socijalistično stranko — da konfederacija sodeluje pri ustanovitvi nove rdeče strokovne internacionale v Moskvi — ter obenem izstopi iz Amsterdamske internacionale. Na podlagi tega števila oddanih glasov, se je tudi imenovalo delegate za kongres konfederacije.

Pri četrti točki je poročal s. Piemonte o izselitvi italijanskih delavcev ter o potrebi varstva istih.

Orisal je položaj delavnega trga v raznih državah kamor zahajajo delavci iz Italije. Iz uradnih poročil je razvidno, da je delavna kriza povsod velika, radi tega je potrebno, da se delavci dobro informirajo, preden se izselijo, da ne zaidejo v zanke kapitalističnih izkoriščevalcev. Priporočal je naši Zvezi, naj ona ustanovi lastne obmejne urade, kateri bodo šli delavcem na roke in jih podučevali o vsem potrebnem. Po obširni debati so se naziranja poročevalca soglasno sprejela.

Pri peti točki poročala s. Quaglino o ustanovitvi zvezinega zadrugaškega konsorcija — kateri se je kljub raznim težkočam formalno ustanovil. Sedaj je potrebno, da vsi naši zvezni člani postanejo člani zvezinega konsorcija, ter da se povsod agitira, da se vsa javna dela oddajo našemu konsorciju. K poročilu se je vršila obširna debata, na kar se je sprejel predlog, ki se glasi:

a) Plačevanje prispevkov za deleže se prične s 1. majem t. l.
b) Plačati morajo vsi zvezini člani, ki niso še člani ene izmed razrednih stavbniških delavnih zadrug.

Deleži znašajo 50 lir in se plačuje po eno liro na teden.

Sindakati in organizacije, ki imajo zaloge v kapitalističnih bankah, naj iste dvignejo in vložijo v zvezno blagajno, da se bo z istimi financiralo naša podjetja. Zveza bo za te svote plačevala iste obresti, kakor privatne banke — in bo ta denar vedno razpoložljiv, ako bi ga sindakati in organizacije potrebovali.

Pri točki raznoterosti se je vzelo v naznanje demisijo člana osrednjega vodstva s. Piščanca iz Trsta, ter se je na njegovo mesto izvolilo s. Budina iz Trsta.

Poverilo se je osrednjemu vodstvu, da izdela službeno pragmatiko za zvezine nastavlence.

Sklene se protestirati proti zakonu za zavarovanje proti brezposelnosti, kateri izključuje stavbniške delavce od podpore v času od 15. dec. do 28. febr.

Pooblasti se naše poslance, da to sporoče tozadevnemu ministru, kateremu naj se dokaže, da stavbniški delavci, delajo skozi celo leto — samo če imajo dela — in da je krivično, da se v zimskih mesecih odreka brezposelno podporo.

Ravno tako se je naročilo našim poslancem, da naj zahtevajo, da se postavi v načrt zakona za uvedbo strokovne obratne kontrole tudi stavbno obrt, katera je iz vladnega načrta izključena.

Slednjič je s. Rinaldi poročal o naraščanju brezposelnosti in nemarnosti vladnih organov, napram temu vprašanju.

Predlaga v zmislu svojih izvajanih resolucij, v kateri se energično zahteva, da vlada priskoči na pomoč proti brezposelnosti in sicer s tem, da izda takoj potrebna sredstva za pričetna javna dela — ter se obenem zahteva, da se ista isto leto delavskim delavnim stavbnim zadrugam, v katere imajo delavci zaupanje.

Ker se nihče ni oglašil k besedi, je predsednik zaključil to velevažno zborovanje, ki je trajalo cele tri dni.

Izdaja za deželno socijalistično zvezo in odgovarja za uredništvo
Alojzij Stoffa

Tiska Tip. Glav. Paternólli v Gorici.

Okrajna bolniška blagajna v GORICI

	ZDRAVNIŠKA SLUŽBA	Kraj, kjer se izdajajo bolniška izpričevala	Ura in kraj, kjer se ordinira	
Gorica, mesto	I. in IV. okraj: Dr. Silvio Morpurgo — Via Alvarez št. 16 — za prebivalce sledečih ulic: Alvarez, VIII. Agosto, Angiolina, Arcadi, Andrea, Aquileia, Ascoli, Bagni, Barca, Boschetto, p. Battisti, Bufolini, Buonarroti, Campi, Chiesa A., Cordaiuoli, Casale, Canova, Coronini, Czernig, Dante, Gelsi, Ginnastica, Galilei, Giusti, Giovanni, Goldoni, Isonzo (Ponte), Legna, Leoni, Lombroso, Leopardi, Mauro (S.), Montecucco, Manzoni, Nuova, Orzoni, Ospedale, Pacassi (Largo) Pavia, Pergola (Andr.), Poggio, Petrarca, Salcano (Via), Seminario, Settembre (Viale XX), Scala, Tomaseo P., Torriente, Trigemina, G. Verdi (Corso), Vandola, C. V. E. III., Zorutti, Tonsig, V. d. Castello.	V uradih Okrajne bolniške blagajne v Gorici, Via Giac. Leopardi št. 6 ob delavnikih od 8. do 14. in od 15. do 16. ure ob praznikih od 8. do 12. in ob nedeljah od 9. do 10. ure.	od 11. do 12. v blagajniškem ambulatoriju v ulici G. Leopardi št. 6 in od 15. od 16. v zdravniškem ambulatoriju v ul. Alvarez št. 16	
	II. in III. okraj: Dr. Avgust De Flori — Corso V. Em. III. št. 10 — za prebivalce sledečih ulic: Ariosto, Arcivescovado, P. S. Antonio, Via S. Antonio, Alpi Giulie, Aissevica, Bertolini, P. Bertolini, Barzellini, Blaserna, Bosco, Bianca, Baronio, Caprin, Vic. Carità, Codelli, Cipressi, Contavalle, Caserma, Cocevia, Coceviutta, R. Castello, Castello I, II, III, Colle, Cappuccini, Cipriani, Cravos, Carducci, Corno, R. Corno, Croce, P. Cristo, Cappella, Catterini, Camposanto, Castalda, Casa Rossa, De Amicis, Dogana, Duomo, Dreossi, Formica, Ferroviari, Fornace, Magazzini, Molino, Municipio, Bono, Passaggio Edling, P. Grande, Grabizio, Lantieri, Lunga, Mattioli, 24 Maggio, Morelli, Monache, Macello, Silvio Pellico, Posta vecchia, Via S. Pietro, Parcar, Pozzo (Androna), Rafut, Rossini, P. Rotta, Rastello, Rabatta, Rasauer, P. S. Rocco, Scuole, Scuola agraria, Sauro, Stretta, Trieste, Trento, Tominz, Toscolano, Teatro, Torrente, Transalpina, Vaccano, Vetturini, Vogel.		od 10. do 11. v blagajniški ambulanci v ulici G. Leopardi št. 6 in od 15. do 16. na svojem domu, Corso Vittorio Emanuele III, št. 10	
Gorica, okolica	I. okraj: Dr. Maks. Adlerstein — Via Rabatta št. 16, za prebivalce sledečih vasi: Ajševica, Štandrež, Kronberg, Kostanjevica, Miren, Sv. Mihael, Opatjeselo, Št. Peter, Peč, Rubije, Rupa, Orehovičje, Sovodnje, Dol, Vrh, Vrtojba I. in II., Vogrsko, in vse kraške vasi.		od 9. do 10. in od 14. do 15. v blagajniški ambulanci, ul. G. Leopardi 6, in od 17. do 18. ravno tam, samo za konsultacije	
	II. okraj: Dr. Just Bačar — Viale XXIV Maggio št. 9 — za prebivalce sledečih vasi: Bukovica, Bilje, Gradiškuta, Osek, Prvačina, Renče, Ravnica, Rifenberg, Dornberg, Šempas, Volčjadraga, Selo, Črnice in vse druge vasi Vipavske doline.		od 9. do 10. v blagajniški ambulanci, ul. G. Leopardi 6, in od 15. do 16. na svojem domu, Viale XXIV Maggio, 9	
	III. okraj: Dr. Ivan Villat — Piazza Duomo št. 9 — za prebivalce sledečih vasi: Banjšice, Cerov gor. in spod., Capriva, Krmin, Fara, Locnik, Medana, Št. Maur, Smartno, Mossa, Števerjan, Oslavja, Podgora, Pevma, Podsobotin, Kojsko, Solkan, Trnovo, Tribuša, Vipolže in vse druge v Brdah.		od 10. do 11. v blagajniški ambulanci, ul. G. Leopardi št. 6 in od 15. do 16. na svojem domu, p. Cavour, 3/1.	
Mesto in okolica	Za kužne in spolne bolezni za vse člane bolniške blagajne: <i>Dr. Antenor Barnaba</i> - piazza della Vittoria.		od 11.30 do 12.30 v blagajniški ambul.	
	Špecijalna večerna služba za vse člane bolniške blagajne: <i>Dr. Maks Adlerstein</i> .		od 17. do 18. v blagajniški ambulanci, ul. Giac. Leopardi, 6	
	Zobozdravniška služba za vse člane bolniške blagajne: zdravnik: <i>Dr. M. Adlerstein</i> ; zobotehnik <i>R. Berka</i> - Via Dante.		od 9. do 10. vsaki dan v blagajniški ambulanci	
	Dvakrattedenska ambulanca v Renčah za vse člane bolniške blagajne iz Renč in bližnje okolice: <i>Dr. Just Bačar</i> .		vsaki torek in petek od 14. do 15.	
Drugi okraji	Kanal: <i>Dr. L. Cannoniere</i> - za ves sodni okraj		v zdravniškem ambulatoriju v Kanalu	
	Kobarid: <i>Dr. Ferruccio Baffoni</i> - za ves sodni okr.		v zdravniškem ambulatoriju v Kobaridu	
	Tolmin: <i>Dr. Alfons Serjun</i> - Tolmin, za ves sodni okraj.		Podružnica bol. blagajne v Tolminu	v zdravniškovi ambulanci v Tolminu
	Bovec: in ves sodni okraj: sprejema začasno		Dr. F. Baffoni v Kobaridu	
	Cerkno: in ves sodni okraj: sprejema začasno		Dr. Alf. Serjun v Tolminu	
<p>Kratka splošna navodila: Vsi člani, ki potrebujejo zdravniške pomoči, se morajo zglasiti v blagajniških uradih ter se izkazati z od gospodarja izdanim potrdilom. Goriomenjene uredbe veljajo tudi za družinske člane zavarovancev, kateri morajo prinesiti seboj razun potrdila od gospodarja, tudi družinski list, izdan od županstva ali cerkvenega urada. Porodnicam, ki so same zavarovanke in one, ki so kot družinski član zavarovanca, si lahko same izbere babico. Zobozdravniške oskrbe se lahko poslužujejo vsi člani in udje njihovih družin in sicer: a) proti 50% plačilu na podlagi tarife (znižana tarifa) vsi oni, kateri so vsaj 6 mesecev člani blagajne v dobi enega leta; b) vsi drugi zavarovanci in njih družinski člani morajo plačati popolno tarifo. Brezplačno čiščenje zob je dovoljeno vsem, ki so najmanj eno leto zavarovani.</p> <p>Bolniška blagajna ne povrne onih zdravniško-oskrbnih stroškov, ki so jih naredili zavarovanci ali člani njegove družine pri drugih zdravniških in brez vednosti blagajne. Izjema je le v slučaju nujne nevarnosti.</p>				